

ORGANIZACIJSKI I EKONOMSKI ASPEKTI OSNIVANJA SUVREMENE VETERINARSKE KLINIKE

Andrijanić, Dominik

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Veterinary Medicine / Sveučilište u Zagrebu, Veterinarski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:178:667513>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Veterinary Medicine -
Repository of PHD, master's thesis](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
VETERINARSKI FAKULTET

Dominik Andrijanić

**ORGANIZACIJSKI I EKONOMSKI ASPEKTI
OSNIVANJA SUVREMENE VETERINARSKE
KLINIKE**

Diplomski rad

Zagreb, 2022.

ZAVOD ZA VETERINARSKU EKONOMIKU I EPIDEMIOLOGIJU

Predstojnik: doc. dr. sc. Denis Cvitković

Mentor: doc. dr. sc. Denis Cvitković

Članovi Povjerenstva za obranu diplomskog rada:

1. prof. dr. sc. Ksenija Vlahović
2. prof. dr. sc. Marina Pavlak
3. doc. dr. sc. Denis Cvitković

Zahvaljujem se svome mentoru doc.dr.sc Denisu Cvitkoviću na strpljenju, savjetima i prenesenom znanju jer bez njega ovog rada ne bi bilo.

Zahvaljujem se svojim najboljim roditeljima na svijetu koji su mi pomogli u svakom aspektu moga života i bez njihove podrške, ljubavi i naravno financija moje diplome ne bi bilo.

Također se zahvaljujem svim svojim prijateljima i kolegama s fakulteta i van njega koji su mi sve ove naporne dane studija činili ljepšima.

POPIS PRILOGA

Tablica 1. Izračun potrebne kvadrature

Tablica 2. Izračun minimalne kvadrature

Tablica 3. Primjer izračuna kvadrature veće klinike

Tablica 4. Izračun prosječne cijene najma

Tablica 5. Raspon cijene najma

Tablica 6. Prosječna cijena najma

Tablica 7. Minimalna i prosječna cijena najma

Tablica 8. Cijena najma putem državne agencije

Tablica 9. Cijena adaptacije

Tablica 10. Popis troškova opremanja čekaonice

Tablica 11. Cijena opremanja čekaonice

Tablica 12. Popis troškova opremanja ambulante

Tablica 13. Cijena opremanja ambulante

Tablica 14. Popis troškova opremanja ambulante

Tablica 15. Cijena opremanja kirurških sala

Tablica 16. Popis troškova opremanja prostora za pripremu pacijenta

Tablica 17. Cijena opremanja prostora za pripremu pacijenta

Tablica 18. Popis troškova opremanja prostora za sterilizaciju

Tablica 19. Cijena troškova opremanja prostora za sterilizaciju

Tablica 20. Popis troškova opremanja prostorije za dijagnostiku

Tablica 21. Cijena opremanja prostorije za dijagnostiku

Tablica 22. Popis troškova opremanja stacionara

- Tablica 23. Cijena opremanja stacionara
- Tablica 24. Popis troškova opremanja odjela intenzivne njege
- Tablica 25. Cijena opremanja odjela intenzivne njege
- Tablica 26. Popis troškova opremanja ljekarne
- Tablica 27. Cijena opremanja ljekarne
- Tablica 28. Popis troškova opremanja sanitarnog čvora
- Tablica 29. Cijena opremanja sanitarnog čvora
- Tablica 30. Popis troškova opremanja prostorije za izolaciju
- Tablica 31. Cijena opremanja prostorije za izolaciju
- Tablica 32. Popis troškova opremanja laboratorija
- Tablica 33. Cijena opremanja laboratorija
- Tablica 34. Popis troškova opremanja sobe za veterinarske djelatnike
- Tablica 35. Cijena opremanja sobe za veterinarske djelatnike
- Tablica 36. Popis troškova opremanja sobe za instrumente i pribor
- Tablica 37. Cijena opremanja sobe za instrumente i pribor
- Tablica 38. Popis troškova opremanja prostora za čišćenje, pranje i sterilizaciju
- Tablica 39. Cijena opremanja prostora za čišćenje, pranje i sterilizaciju
- Tablica 40. Popis troškova potrošnog materijala
- Tablica 41. Ukupna cijena potrošnog materijala
- Tablica 42. Ukupna cijena nabave veterinarske opreme
- Tablica 43. Plaće djelatnika
- Tablica 44. Izračun plaća
- Tablica 45. Cijena web stranice

Tablica 46. Cijena profila na društvenim mrežama

Tablica 47. Ukupna cijena marketinga

Tablica 48. Izračun ukupnog troška Zagreb

Tablica 49. Izračun ukupnog troška Split

Tablica 50. Izračun ukupnog troška Rijeka

Tablica 51. Izračun ukupnog troška Osijek

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. SASTAVNI DIJELOVI VETERINARSKJE KLINIKE I MINIMALNI UVJETI POSLOVANJA	3
2.1. Stres u veterinarskoj klinici	4
2.2. Smještaj veterinarske klinike	5
2.3. Opći uvjeti poslovanja	5
2.4. Parkiralište	6
2.5. Čekaonica za stranke i životinje	7
2.6. Soba za preglede i liječenje životinja	8
2.7. Kirurški blok.....	8
2.7.1. Prostor za anesteziju i pripremu pacijenta	9
2.7.2. Kirurške sale	9
2.7.3. Prostor za sterilizaciju i čišćenje instrumenata i pribora	10
2.8. Prostorije ili prostor i oprema za obavljanje RTG, UZ, EKG dijagnostiku.....	10
2.9. Prostorija za smještaj i njegu životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite	10
2.10. Prostor za intenzivnu njegu životinja s kontroliranim dovodom kisika, vlage i topline	11
2.11. Prostorija za pohranu lijekova i drugog sanitetskog materijala	11
2.12. Prostor za veterinarske djelatnike i konzultacije stranaka	11
2.13. Sanitarni čvor s kupaonicom.....	12
2.14. Prostorija za izolaciju životinja	12
2.15. Prostorija ili prostor za obavljanje laboratorijskih pretraga	12
2.16. Prostorija za privremeno odlaganje otpada životinjskih tvari	13
3. CIJENA ZAKUPA POSLOVNOG PROSTORA, ADAPTACIJE I NABAVE OPREME	14
3.1. Načini iznajmljivanja poslovnih prostora	14
3.1.1. Izračun potrebne veličine poslovnog prostora	15
3.1.2. Cijena mjesečnog najma poslovnih prostora u pojedinim gradovima u RH	16
3.1.3. Privatni iznajmljivači.....	16
3.1.4. Uzimanje poslovnog prostora u državnom vlasništvu u zakup.....	17
3.1.5. Konačni izračun prosječne cijene najma	19
3.2. Prosječna cijena adaptacije poslovnog prostora	20
3.3. Cijena nabave veterinarske opreme	21

3.3.1. Čekaonica	21
3.3.2. Soba za preglede	22
3.3.3. Kirurška sala	24
3.3.4. Prostor za kiruršku pripremu i pripremu pacijenta	25
3.3.5. Prostor za čišćenje i sterilizaciju instrumenata i pribora	26
3.3.6. Prostorije ili prostor i opremu za obavljanje RTG, UZ, EKG dijagnostiku	27
3.3.7. Prostorija za smještaj i njegu životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite .	28
3.3.8. Prostor za intenzivnu njegu životinja s kontroliranim dovodom kisika, vlage i topline	28
3.3.9. Prostorija za pohranu lijekova i drugog sanitetskog materijala	29
3.3.10. Sanitarni čvor s kupaonicom	30
3.3.11. Prostor za izolaciju životinja	30
3.3.12. Prostorija ili prostor za obavljanje laboratorijskih pretraga	31
3.3.13. Soba za veterinarske djelatnike i konzultacije stranki	32
3.3.14. Prostor/prostorija za instrumente i pribor.....	32
3.3.15. Prostor za čišćenje, pranje i sterilizaciju	33
3.3.16. Troškovi nabave potrošnog medicinskog materijala, univerzalnih dijagnostičkih pomagala te higijenskih potrepština i odjeće za radnike.....	33
3.3.17. Ukupna cijena nabave veterinarske opreme	35
4. OSOBLJE U VETERINARSKOJ KLINICI.....	36
4.1. Izračun plaća veterinarskih djelatnika	37
5. MARKETING.....	39
6. UKUPAN IZNOS POTREBAN ZA OTVARANJE I OPREMANJE VETERINARSKE KLINIKE	41
7. RASPRAVA	43
8. ZAKLJUČAK.....	46
9. LITERATURA.....	47
10. SAŽETAK	50
11. SUMMARY	51
12. ŽIVOTOPIS	52

1. UVOD

Veterinarska medicina današnjeg doba se uvelike razlikuje od one prije svega nekoliko desetaka godina. Tadašnja misija struke se uglavnom fokusirala na liječenje farmskih životinja u svrhu podupiranja proizvodnje hrane. Životinje su se liječile samo ako je to bilo ekonomski opravdano pa s toga liječenje kućnih ljubimaca gotovo da i nije postojalo. Veterinari su uglavnom bili stacionirani u ruralnim područjima, njihove ambulante su bile oskudne opremom, a spektar njihovih usluga je bio vrlo ograničen. Razvojem tehnologije i znanosti te promjene u načinu života ljudi došlo je do metamorfoze veterinarske struke. Današnja veterinarska medicina uglavnom se fokusira na liječenje kućnih ljubimaca, nudi se široki spektar naprednih usluga koji svakako pozitivno utječu na zdravlje i kvalitetu života životinja. Zbog povećanog opsega posla veterinarske ambulante su postajale sve veće te su se posljedično, pogotovo u razvijenim zapadnim zemljama, pretvorile u veterinarske klinike. Veterinarska klinika na jednom mjestu nudi veterinarske usluge 24h dnevno 365 dana u godini, opseg njihovih usluga je širok te na jednom mjestu nude mogućnost svih pretraga, zahvata i pregleda visoko stručnih osoba, najčešće specijalista. Iz navedenih razloga sve više se vlasnika odlučuje na posjet veterinarskoj klinici umjesto klasičnoj veterinarskoj ambulanti.

U Republici Hrvatskoj pojam veterinarske klinike je definiran Pravilnikom o uvjetima kojima moraju udovoljavati veterinarske organizacije, veterinarska praksa i veterinarska služba u sustavu provedbe veterinarske djelatnosti (NARODNE NOVINE 103/13).

Veterinarska klinika je veterinarska organizacija koja obavlja djelatnost najsloženijih oblika zdravstvene zaštite životinja, dijagnostike, liječenja, rehabilitacije i zdravstvene njege bolesnih životinja, osigurava boravak i prehranu primjerenu vrsti životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite te se u njoj izvodi nastava Veterinarskog fakulteta i provodi znanstveno-istraživački rad za djelatnost za koju je osnovana.

Prilikom osnivanja klinike mora se voditi računa o minimalnim uvjetima koji su propisani ovim zakonom.

U Republici Hrvatskoj veterinarske klinike još uvijek nisu rasprostranjene na tržištu. Veterinarske usluge uglavnom su bazirane u malim i srednjim veterinarskim ambulantama. Prateći dolazak ostalih trendova sa zapada za očekivati je i pojavu većih veterinarskih klinika koje bi svakako veterinarsku uslugu u hrvatskoj digle na potpuno novu razinu.

Cilj ovog rada je opisati što bi sve jedna suvremena veterinarska klinika trebala imati u svom sastavu kako bi u potpunosti odgovarala zahtjevima tržišta i pravilima struke, kolika je cijena najma i adaptacije objekta, koliko je potrebno osoblja na pojedinim pozicijama, kolike su njihove plaće i kolika je cijena marketinga.

2. SASTAVNI DIJELOVI VETERINARSKE KLINIKE I MINIMALNI UVJETI POSLOVANJA

Kako bi uspješno pokrenuli vlastitu veterinarsku kliniku i pretočili kapital u profit važno je strateški planirati svaki korak puno prije nego što poduzmemo konkretne poteze za najam prostora, adaptaciju i otvaranje klinike. Najam i adaptacija objekta su vrlo zahtjevni i skupi procesi, i ako se ne planiraju pažljivo to za posljedicu može imati otežani rad klinike i posljedično smanjenu dobit. Naknadne izmjene same arhitekture klinike često nisu moguće ili su skupe te zahtijevaju da klinika ili neki njeni određeni dijelovi budu privremeno van uporabe što dovodi do trostrukog gubitka novca. Prilikom odabira poslovnog prostora ili adaptacije istog, moraju se zadovoljiti minimalni uvjeti propisani Pravilnikom o uvjetima kojima moraju udovoljavati veterinarske organizacije, veterinarska praksa i veterinarska služba u sustavu provedbe veterinarske djelatnosti (NARODNE NOVINE 103/13) (U daljnjem tekstu Pravilnik). Prema ovom pravilniku veterinarska klinika mora raspolagati sa sljedećim prostorijama i prostorima:

1. dvije prostorije za pregled i liječenje životinja;
2. kirurški blok:
  - (a) prostor za pripremu i sterilizaciju instrumenata i pribora;
  - (b) dvije operacijske dvorane;
  - (c) prostor za kiruršku pripremu i pripremu pacijenata;
3. prostorija za obavljanje laboratorijskih pretraga;
4. prostorije ili prostor i opremu za obavljanje RTG, UZ, EKG i endoskopsku dijagnostiku;
5. prostor za intenzivnu njegu životinja s kontroliranim dovodom kisika, vlage i topline;
6. prostoriju za čišćenje, pranje i sterilizaciju;
7. prostor/prostorija za instrumente i pribor;
8. prostorija za pohranu lijekova i drugog sanitetskog materijala s hladnjakom;
9. prostorija za veterinarske djelatnike i konzultacije stranaka;
10. sanitarni čvor s kupaonicom;

11. čekaonica za stranke i životinje;
12. prostorija za izolaciju životinja;
13. prostorija za privremeno odlaganje otpadnih životinjskih tvari;
14. prostorija za smještaj i njegu životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite.

Veterinarska klinika registrirana za velike životinje mora osigurati skladište hrane i stelje.

Veterinarska klinika dužna je osigurati obavljanje bakterioloških, virusoloških, seroloških, toksikoloških, parazitoloških i drugih pretraga u vlastitom laboratoriju ili putem posebnog ugovora s akreditiranim laboratorijem.

U prostoriji za pregled i liječenje životinja može se nalaziti prostor za instrumente i pribor.

U prostoriji za smještaj i njegu životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite može se nalaziti prostor za intenzivnu njegu životinja s kontroliranim dovodom kisika, vlage i topline.

Uz navedene dijelove veterinarske klinike treba još spomenuti i prostorije za administrativne poslove, parkiralište i okoliš klinike.

2.1. Stres u veterinarskoj klinici

Stres je definiran kao „kemijska, fizikalna ili emocionalna sila koja prijeti homeostazi organizma“ (TYNES, 2014.; LLOYD, 2017.)

Minimalizacija stresa se postiže ne samo pažljivim manipuliranjem, nego i s određenim uređenjem prostorija veterinarske klinike. Skoro sve životinje pokazuju određene znakove stresa prilikom dolaska u veterinarsku ustanovu, stoga je vrlo bitno uz pažljivu manipulaciju sa životinjama namjestiti pojedine prostorije na način da minimaliziraju stres životinja.

Minimaliziranje stresa za pacijente bi uvijek trebao biti prioritet u veterinarskoj bolnici. Nažalost, ovo je često zanemareno. Iako je nemoguće stvoriti okruženje bez stresa, razumijevanje kako stvoriti okruženje s malo stresa (ponekad nazvano „slobodno od straha“) i kako manipulirati sa životinjama na manje stresan način pogoduje pacijentu, osoblju i veterinarskoj bolnici. (LLOYD, 2017.)

Mnogi pacijenti su pod stresom u veterinarskoj bolnici zato što im okruženje nije poznato, ne mogu kontrolirati ili predvidjeti što će se dogoditi i možda osjete bol. (HEWSON, 2008., 2012.; LLOYD, 2017.)

2.2. Smještaj veterinarske klinike

Prema Pravilniku, objekt veterinarske klinike, bolnice i veterinarske prakse za male životinje može biti smješten u zasebnoj zgradi ili u zasebnom prostoru u sklopu stambene zgrade, s posebnim ulazom za stranke sa životinjama, s odgovarajućim parkiralištem i primjerenim pristupnim putem. Ukoliko se objekti osnivaju u zajedničkim stambenim zgradama, moraju imati suglasnost vlasnika objekta, odnosno tijela nadležnih za upravljanje zgradom (ili odgovarajućim dijelom zgrade). Radni prostori u koje se privode životinje u pravilu moraju biti smješteni u prizemlju zgrade, a tek iznimno, uz posebnu suglasnost nadležnog povjerenstva, mogu biti dijelom smješteni u suterenu ili najviše do visine prvog kata ukoliko postoje tehnički uvjeti, te imati poseban ulaz. Posebni ulaz za stranke sa životinjama ne smije biti smješten na udaljenosti manjoj od 4 metra od ulaza za stanare ili korisnike drugih javnih prostora. Navedeni objekti ne smiju biti izloženi onečišćenju i buci iznad dopuštenih vrijednosti u skladu s posebnim propisima.

2.3. Opći uvjeti poslovanja

Raspored prostorija i putovi komunikacije između pojedinih radnih, pomoćnih i sanitarnih prostorija, unutar objekta za obavljanje veterinarske djelatnosti, moraju činiti funkcionalnu cjelinu te omogućavati odvajanje čistog od nečistog dijela prostorija, nesmetani rad, sigurnost i kretanje stručnog osoblja i stranaka, kao i zaštitu od neovlaštenog ulaza u radne prostorije. Prostorije u objektu moraju udovoljavati sljedećim uvjetima:

1. prostorije se ne mogu koristiti za stambene ili za druge namjene;
2. namjena pojedinih prostorija u objektu mora biti vidljivo označena na ulaznim vratima svake prostorije;
3. visina prostorija mora biti najmanje 260 cm;

4. u prostorima se mora osigurati odvojeno skupljanje medicinskog otpada, spremanje u odgovarajuće spremnike te privremeno skladištenje u posebno odvojenom prostoru do obrade ili predaje ovlaštenoj osobi;
5. prostorije moraju biti osvijetljene prirodnim te umjetnim izvorom svjetlosti. U prostoriji za pregled i liječenje, prostoriji za kirurške zahvate te za intenzivno liječenje mora biti osigurano osvijetljenje od minimalno 500 luksa, a u laboratoriju i na drugim radnim mjestima te u ostalim prostorijama odgovarajućom rasvjetom;
6. zidovi, vrata i prozori u prostorijama u koje se uvode životinje, u laboratoriju i prostoru/prostoriji za čišćenje, pranje i sterilizaciju, moraju biti ravnih i glatkih površina, otpornih na učestalo temeljito čišćenje, pranje i dezinfekciju. Podovi navedenih prostorija moraju biti izvedeni na način da se mogu brzo i lako čistiti, prati i dezinficirati te ne smiju biti skliski;
7. prostorije moraju biti izvedene tako da se mogu efikasno i brzo provjetriti;
8. u prostorijama se mora osigurati temperatura od 18 do 22° C.

2.4. Parkiralište

Parkiranje označava proces smještaja i ostavljanja vozila, koje je ograničeno vremenski dolaskom i odlaskom vozila, dok korisnik vozila nastavlja aktivnosti radi kojih je poduzeo putovanje. Ponuda parkiranja označava fizičku infrastrukturu sačinjenu za smještaj i ostavljanje vozila (pod tim se podrazumijevaju i sve prometne površine), može biti jedno ili više mjesta za parkiranje. (BRČIĆ i ŠOŠTARIĆ, 2012.)

Parkiralište spada u vanjske dijelove objekta. Ono omogućuje nesmetan posjet vlasnika i životinja veterinarskoj klinici. Planiranje dovoljnog broja parkirnih mjesta je od velike važnosti zbog činjenice da većina vlasnika svoje ljubimce dovozi osobnim automobilom. Nemogućnost nalaska parkinga može biti eliminacijski faktor prilikom odabira veterinarske klinike. Iz navedenog razloga iznimno je bitno prilikom projektiranja objekta isplanirati dovoljan broj parkirnih mjesta što bliže ulaznim vratima. Prilaz veterinarskoj klinici i ulazna vrata trebaju biti bez stepenica kako bi unošenje teško pokretnih ili nepokretnih životinja bilo olakšano, kao i ulazak klijenata s invaliditetom. Pri projektiranju parkirališta treba uračunati sve osobe koje se ovim parkiralištem koriste (i vlasnike i zaposlenike).

2.5. Čekaonica za stranke i životinje

Čekaonica s recepcijom je prva prostorija u koju ulaze vlasnici s pacijentima. Nakon ulaska u čekaonicu i prijave na recepciji vlasnici će neko vrijeme čekati prijem na pregled. U cilju je da vlasnicima i životinjama čekanje bude što zabavnije i što manje stresno. Čekaonica treba biti dovoljno velika s dovoljnim brojem sjedećih mjesta kako bi se osigurao komfor vlasnika i životinja. Klijenti često preuveličaju vrijeme provedeno čekajući u redu (HORNİK, 1984.; BAKER i CAMERON, 1996.). Kako percepcija vremena čekanja raste, tako zadovoljstvo klijenta opada (KATZ, LARSON I LARSON 1991.; BAKER, CAMERON 1996.). Iz navedenih razloga iznimno je bitno poraditi na animaciji čekaonice kako bi klijenti što manje osjećali dosadu prilikom nužnog čekanja. Psi koji su čekali u čekaonici koja nije kaotična i koji su čekali dovoljno vremena da se smire, bili su pod manjim stresom nego psi koji su odmah primljeni (HERNANDER, 2008.; LLOYD, 2014.). Mačke pokazuju znakove stresa i straha u čekaonici veterinarske klinike, pogotovo kad su prisutni nepoznati psi (VOLK i sur. 2011.; LLOYD, 2014.). Veterinarsku bolnicu bi trebalo postaviti tako da životinja prilikom ulaska prvo vidi recepciju, a ne druge životinje (YIN, 2009.; LLOYD, 2014.). Vizualne barijere u čekaonici omogućuju vrsno specifična područja, mačke bi trebale biti u transporteru i na višljem zatvorenom mjestu (LLOYD, 2014.). To nam omogućuje smanjenje stresa. Smirena životinja manje je opasna za sebe i okolinu, olakšava manipulaciju i svakako pozitivno utječe na dobrobit.

Prema Pravilniku (NARODNE NOVINE 103/13) čekaonica za stranke i male životinje mora biti uređena u zatvorenoj prostoriji ili dovoljno prostranom hodniku te opremljena s najmanje tri sjedeća mjesta te vješalicom za odlaganje odjeće.

Recepcija je dio čekaonice koji služi za administrativne poslove kao što su rezervacija termina, izdavanje računa i recepata, primanje telefonskih poziva i sl. stoga je dovoljan broj računala, telefona i printera od iznimne važnosti. Recepcija nije nužni dio veterinarske klinike no svakako pridonosi fluentnosti posla i olakšava rad svih djelatnika.

2.6. Soba za preglede i liječenje životinja

Soba za preglede je osnovna jedinica svake veterinarske ambulante odnosno klinike. U njoj se odvijaju opći i specijalistički klinički pregledi životinja, konzultacije vlasnika i doktora veterinarske medicine, različiti kurativni i dijagnostički zahvati i slično.

Prostorija ili prostor za pregled i liječenje malih životinja mora imati visinu od najmanje 2.60 m, površinu od najmanje 9 m², dužinu i širinu koja nije manja od 3 m a od opreme mora imati:

1. stol za pregled i fiksaciju malih životinja;
2. pokretni stolić za odlaganje pribora i instrumenata;
3. pribor za uzimanje i pakiranje materijala za laboratorijske pretrage;
4. ormar za instrumente, lijekove i druga sredstva;
5. pokretna svjetiljka ili zglobni reflektor;
6. digitalna vaga od 0 – 100 kg za male životinje;
7. pribor za razudbu životinja.

Za neposrednu uporabu i potrebe veterinara mora se osigurati najmanje jedno računalo s prikladnim aplikativnim programima, pristupom internetu i obveznom elektroničkom poštom.

2.7. Kirurški blok

Kirurški prostori su funkcionalna jedinica veterinarske klinike, bolnice ili veterinarske prakse. Kirurški dio se pozicionira na prostor što pogodniji za djelovanje u smislu pristupačnosti te lake komunikacije sa jedinicom za radiologiju i intenzivnu skrb. Unatoč svemu kirurški prostori moraju biti odvojeni od glavnog toka kretanja čime se značajno umanjuje kontaminacija i unošenje prljavštine (MATIČIĆ, 2008.).

Kretanje pacijenta uvijek mora biti jednosmjerno npr. iz prostora za pregled, gdje se zaprima pacijent, odvodi se u prostor za pripremu i anesteziju, potom operacijske dvorane. Dvorane smještamo na samom kraju operacijskog trakta (MATIČIĆ, 2008.).

Zbog sterilnog načina rada dio za kirurgiju veterinarske klinike je specifičan. Važno je prilikom planiranja izgleda i forme kirurških sala i popratnih prostorija poštivati pravila struke.

2.7.1. Prostor za anesteziju i pripremu pacijenta

Prostor za anesteziju i pripremu pacijenta mjesto je gdje zaprimljene pacijente uvodimo u anesteziju i pripremamo za operacije (MATIČIĆ, 2008.).

Ove prostorije pozicioniraju se ispred ulaza u kirurške sale. U njima se pacijenti uvode u anesteziju, intubiraju, priprema im se operacijsko polje i nakon toga se premještaju u kirurške sale. Važno je da osoblje u ovoj prostoriji ima dovoljno prostora jer je ovo dinamičan posao. Svaka prostorija za pripremu pacijenta bi trebala biti opremljena sa stolovima za životinje, ormarićima za lijekove, infuziju, gaze, igle, šprice, endotrahealne tubuse, zavoje, dezinficijense itd.

2.7.2. Kirurške sale

U njima se odvijaju sterilni zahvati operacije na životinjama. Veterinarska klinika mora raspolagati s minimalno 2 operacijske dvorane. Pravilnik također propisuje minimalne uvjete koje pojedina sala mora zadovoljiti, a to su:

- 1) Prostorija za kirurške zahvate na malim životinjama mora imati visinu od najmanje 2.60 m, površinu od najmanje 9 m² te dužinu i širinu koja nije manja od 3 m.
- 2) U prostoriji namijenjenoj za kirurške zahvate na malim životinjama mora se nalaziti sljedeća oprema i uređaji:
  1. operacijski stol;
  2. pokretni stol za odlaganje pribora i instrumenata;
  3. operacijska lampa;
  4. aparat za inhalacijsku anesteziju;
  5. aparat za monitoring pacijenta.

2.7.3. Prostor za sterilizaciju i čišćenje instrumenata i pribora

U ovu prostoriju se donosi prljavi kirurški pribor koji se određenim metodama čisti i sterilizira kako bi bio ponovno spreman za upotrebu. U prostoriji ili prostoru za čišćenje, pranje i sterilizaciju instrumenata te drugog pribora i pomagala mora se nalaziti sljedeća oprema i uređaji:

1. radni stol odgovarajuće veličine izrađen od materijala koji se lako pere i dezinficira;
2. sudoper s dovodom tekuće hladne i tople vode;
3. oprema za sterilizaciju instrumenata.

2.8. Prostorije ili prostor i oprema za obavljanje RTG, UZV i EKG dijagnostike

U sklopu veterinarske klinike moramo osigurati zasebnu prostoriju ili prostorije u kojima će se vršiti pretraga RTG uređajem, UZ uređajem i EKG uređajem. U tim prostorijama osim uređaja potreban je stol za preglede, ormarić za skladištenje opreme i odgovarajuća izolacija prostorije ako se radi o prostoriji s RTG uređajem.

2.9. Prostorija za smještaj i njegu životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite

Stacionar je sastavni dio klinike u kojem borave hospitalizirane životinje. Prostorija za smještaj i njegu životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite mora omogućavati smještaj minimalno tri životinje u kavezima primjerenim vrsti, veličini i potrebama životinje, kojima je omogućen nesmetan pristup, pranje i održavanje.

Prostorija za pregled i liječenje, prostorija za smještaj i njegu životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite i sanitarni čvor moraju imati umivaonik s toplom i hladnom vodom te tekućim sapunom i ručnicima za jednokratnu uporabu, odnosno sušilom za ruke.

Bilo bi dobro da u sklopu stacionara organiziramo ormarić s lijekovima i ostalom medicinskom opremom. Uz to bilo bi dobro da imamo dovoljan broj zdjelica za hranu i vodu te da životinjama ponudimo izlaz na ispust.

Stacionar je prostorija koja potencijalno uzrokuje visoku razinu stresa kod životinja. Mačke bi trebale biti odvojene od pasa i sve životinje bi trebale biti okrenute prema zidu a ne prema drugim životinjama (LLOYD, 2014.).

2.10. Prostor za intenzivnu njegu životinja s kontroliranim dovodom kisika, vlage i topline

Svi pacijenti u jedinici intenzivne njege imaju nestabilnost barem jednog glavnog organskog sustava (kardiovaskularnog, neurološkog ili respiratornog) ili potencijal za njegov razvoj. (HUMM i sur., 2016.). Iz tog razloga se ova prostorija razlikuje od drugih prostorija po načinu rada i opsegu opreme. U ovoj prostoriji poželjan je mir pa bi bilo dobro da se ona nalazi odvojeno od ambulante i glavnih hodnika ali u neposrednoj blizini kirurškog odjela. U jedinici intenzivne njege moramo osigurati sve što je potrebno za održavanje života pacijenata (kavezi s kisikom, izvor kisika, ventilacija, svi potrebni lijekovi, oprema za oživljavanje, monitori trijasa i sl.).

2.11. Prostorija za pohranu lijekova i drugog sanitetskog materijala

Prostorija za pohranu lijekova i drugog sanitetskog materijala mora biti opremljena odgovarajućim brojem ormara s bravom za zaključavanje i policama za držanje lijekova i drugog sanitetskog materijala i kombiniranim hladnjakom uz mogućnost održavanja temperature 0°C do +8°C i hladnjakom za smrzavanje s temperaturom do najviše -18°C.

Prostorija mora imati osigurano prozračivanje, zatamnjene prozore i vrata koja se mogu zaključati.

2.12. Prostor za veterinarske djelatnike i konzultacije stranaka

Pod prostorom za veterinarske djelatnike podrazumijevamo svlačionice za osoblje i urede.

Za svakog veterinaru potrebno je osigurati ormar ili prostor pod ključem za službene evidencije, dokumentaciju, tiskanice i slično.

2.13. Sanitarni čvor s kupaonicom

U sklopu veterinarske klinike mora se nalaziti odvojeni sanitarni čvor za klijente i odvojeni sanitarni čvor za osoblje. U sklopu sanitarnog čvora za osoblje mora se organizirati i kupaonica s tuševima te dovoljno tekućeg sapuna i papirnatih ručnika odnosno sušila za ruke.

2.14. Prostorija za izolaciju životinja

Ova je prostorija bitan dio veterinarske klinike budući da se često javlja potreba za izolacijom pojedinih životinja od ostalih. To je najčešće zbog prisutnosti određenih zaraznih bolesti.

Prostorija za izolaciju malih životinja mora se urediti u odvojenoj prostoriji, s vratima koja se mogu zaključati, uz mogućnost individualnog držanja najmanje dvije male životinje u zatvorenim boksovima odnosno kavezima s punim pregradama, primjerenim vrsti, veličini i potrebama životinje, kojima je omogućen nesmetan pristup, pranje i održavanje.

2.15 Prostorija ili prostor za obavljanje laboratorijskih pretraga

Suvremena veterinarska klinika zbog opsega posla i visoke razine usluge mora biti u mogućnosti brzo i efikasno obraditi biološke uzorke koji su uzeti na klinici.

U prostoriji ili prostoru za osnovne laboratorijske pretrage mora se nalaziti sljedeća oprema i uređaji:

1. radni stol odgovarajuće veličine s radnom površinom izrađenom od materijala koji se lako pere i dezinficira;
2. sudoper s dovodom hladne i tople vode;
3. mikroskop s povećanjem najmanje 1000 x, imerzijski, s vlastitim izvorom svjetla te priborom za pretrage;

4. aparati za hematološku i biokemijsku dijagnostiku ili sklopljen ugovor s akreditiranim laboratorijem ili veterinarskom organizacijom i veterinarskom praksom koja ima potrebne aparate za hematološku i biokemijsku dijagnostiku.

2.16. Prostorija za privremeno odlaganje otpada životinjskih tvari

Prilikom boravka u klinici životinje proizvode određene količine otpadnih tvari. Sav biološki otpad mora se pohraniti na propisani način u posebnu prostoriju i posebne kontejnere kako bi izbjegli zagađivanje okoliša i spriječili mogućnost širenja zaraznih bolesti.

3. CIJENA ZAKUPA POSLOVNOG PROSTORA, ADAPTACIJE I NABAVE OPREME

Kako bi osnovali uspješan biznis potreban nam je poslovni prostor u kojem ćemo obavljati djelatnost. Iznimno je bitno odabiru prostora pristupiti ozbiljno zato što kasnije preseljenje i adaptacija objekta ne samo da zahtjeva dodatna ulaganja nego je i veliki fizički pothvat koji uzrokuje gubitak profita zato što nam klinika mora biti određeno vrijeme izvan funkcije.

3.1. Načini iznajmljivanja poslovnih prostora

U Republici Hrvatskoj postoje dva glavna načina iznajmljivanja poslovnih prostora. Prvi način je putem privatnih iznajmljivača, a drugi način je apliciranjem na natječaj za zakup nekretnine u državnom vlasništvu. Oba načina imaju svoje prednosti i nedostatke i drukčiji je sam proces iznajmljivanja.

1. Privatni iznajmljivači- To su pravne ili fizičke osobe koje u najam daju poslovni prostor u svome vlasništvu. Do njih se može doći putem agencije za trgovanje nekretninama ili putem različitih kanala oglašavanja. Neki od najpopularnijih su internetske stranice s oglasima njuskalo.hr i indeks.hr/oglasi. Drugi, sve popularniji, način oglašavanja je putem Facebook aplikacije „marketplace“ ili putem različitih Facebook grupa. Cijena kod privatnih iznajmljivača uglavnom funkcionira na principu dogovora. Ponuda je svakako veća u odnosu na ponudu agencije „Državne nekretnine“ koja je, kako joj samo ime govori, u vlasništvu države.
2. Zakup nekretnine u državnom vlasništvu- Moguć je putem državne agencije „Državne nekretnine“. Putem te agencije vrši se oglašavanje i organizacija najma poslovnih prostora u državnom vlasništvu. Cijena se formira na principu aukcije (svi koji su se prijavili na natječaj za određeni lokal i zadovoljili preduvjete nude određeni iznos novca koji su voljni izdvojiti. Najveći ponuđeni iznos osvaja natječaj). Nedostatak ovog načina iznajmljivanja nekretnine je što se prostor daje u zakup na period od 10 godina. Ponuda dostupnih poslovnih prostora je svakako manja nego kod privatnih iznajmljivača.

3.1.1. Izračun potrebne veličine poslovnog prostora

Puno prije nego što se odlučimo za pojedini prostor koji je trenutno u ponudi, moramo dobro odrediti koja kvadratura nam je potrebna kako bi osigurali siguran, lagodan i nesmetan posao za naše veterinarske djelatnike, klijente i njihove ljubimce. Premala ili prevelika kvadratura smanjuju kvalitetu našeg posla i ugled klinike.

Ovdje je nekoliko generalnih savjeta koji nam mogu pomoći prilikom izračuna veličine naše klinike. Ovi savjeti nisu fiksni ali služe kao dobra smjernica za planiranje (POLLARD i SHOULTS, 2018.):

1. Organizirajte barem dvije sobe za preglede po doktoru veterinarske medicine
2. Planirajte otprilike između 93-111 metra kvadratna ukupne površine klinike po sobi za preglede
3. Ako planirate veću kliniku s više zaposlenih doktora veterinarske medicine planirajte ukupnu površinu klinike, tako što pomnožite 93 metra kvadratna s brojem doktora veterinarske medicine.

Ako uzmemo da prema pravilniku (NN 103/2013):

(8) Veterinarska klinika mora imati najmanje, tri veterinaru s odobrenjem za rad (licencijom) i završenim poslijediplomskim studijem iz područja biomedicine i zdravstva, znanstveno polje veterinarska medicina, grana kliničke znanosti, odnosno odgovarajuću stručnu kvalifikaciju u skladu s posebnim propisom o priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija te veterinarskog tehničara. U tablici br. 1 prikazan je izračun potrebne kvadrature.

Tablica 1. Izračun potrebne kvadrature

3 veterinaru x 2 ambulante	6
6 ambulanti x 93 m ²	558 m ²
6 ambulanti x 111 m ²	666 m ²
Prosjek- 6 x 102 m ²	612 m ²

(Izvor: POLLARD i SHOULTS, 2018.).

Prema Pravilniku (NN 103/2013) veterinarska klinika mora imati:

(1) Veterinarska klinika mora raspolagati sa sljedećim prostorijama i prostorima:

1. dvije prostorije za pregled i liječenje životinja

U tablici br. 2 prikazan je izračun minimalne kvadrature.

Tablica 2. Izračun minimalne kvadrature

2 ambulante x 93 m ²	186 m ²
---------------------------------	--------------------

(Izvor: POLLARD i SHOULTS, 2018.).

Ako planiramo veću kliniku s npr. 10 veterinaru izračun smo prikazali u tablici 3.

Tablica 3. Primjer izračuna kvadrature veće klinike

10 veterinaru x 93 m ²	930 m ²
-----------------------------------	--------------------

(Izvor: POLLARD i SHOULTS, 2018.).

Iz priloženih rezultata možemo zaključiti da nam je za osnivanje veterinarske klinike potrebno prosječno 558-666 metara kvadratnih, odnosno u prosjeku 612 metara kvadratnih, kako bi ona bila funkcionalna u pravom smislu riječi. Minimalna kvadratura bi trebala biti 186 m². U slučaju ako želimo zaposliti veći broj veterinaru (npr. 10) onda se broj potrebnih kvadrata penje na 930. U svakom slučaju preporučljivo je za izračun potrebnih kvadratura koristiti gore navedenu shemu.

3.1.2. Cijena mjesečnog najma poslovnih prostora u pojedinim gradovima u RH

Logično je za pretpostaviti da cijena najma varira ne samo od grada do grada nego i između različitih dijelova pojedinih gradova. Cijena najma po kvadratu se mijenjaju svakim danom i ona ovisi najviše o ponudi i potražnji te stanju poslovnog prostora. Kako bi stvorili jasniju sliku uzeti ćemo usporedbu cijene najma u 4 najveća hrvatska grada- Zagreb, Split, Rijeka i Osijek. Cijena također varira i o načinu najma- Privatni iznajmljivači ili Državne nekretnine.

3.1.3. Privatni iznajmljivači

Ako se odlučimo za najam poslovnog prostora od privatnog iznajmljivača prema statistici Erste banke (ANONIMUS, 2022a). Prosječna cijena najma zagrebačkih ureda i ordinacija iznosi dvanaest eura po metru kvadratnom. Cijene u Rijeci kreću se od osam do deset eura, u Splitu je prosječna cijena od deset do dvanaest eura po kvadratu, dok se u Osijeku poslovni prostor možete unajmiti po cijeni od šest do osam eura po metru kvadratnom

U tablici br. 4 prikazana je cijena prosječnog najma po m².

Tablica 4. Izračun prosječne cijene najma

Prosječne cijene najma
Zagreb 12 eura (90 kn) po metru kvadratnom
Split 11 eura (82.5 kn) po metru kvadratnom
Rijeka 9 eura (67.5 kn) po metru kvadratnom
Osijek 7 eura (52.5 kn) po metru kvadratnom

(Izvor: ANONIMUS, 2022a).

Htio bi napomenuti da cijene poslovnih prostora variraju iz dana u dan zbog aktualne inflacije u svijetu i u Hrvatskoj te pandemije koronavirusa. Iz tog razloga točan izračun cijene najma po metru kvadratnom nije 100% konačan i fiksni.

3.1.4. Uzimanje poslovnog prostora u državnom vlasništvu u zakup

Zakup poslovnog prostora u državnom vlasništvu funkcionira na principu aukcije, odnosno natječaj osvaja pravna ili fizička osoba koja je ponudila najvišu svotu novca za određeni lokal.

Pravo na sudjelovanje na natječaju imaju pravne osobe, udruge i fizičke osobe s registriranim obrtom ili samostalnom profesionalnom djelatnošću, a pravo na sklapanje ugovora ostvaruje najpovoljniji ponuditelj koji je ispunio uvjete natječaja i ponudio najviši iznos zakupnine. (ANONIMUS, 2022b).

Kriteriji koji utječu na formiranje početne cijene poslovnog prostora su veličina poslovnog prostora, lokacija poslovnog prostora unutar pojedine zone i iznos najviše zakupnine određen kriterijima za određivanje zakupnine jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Za poslovne prostore u vlasništvu RH koji su predmetom javnog natječaja ili reguliranja zakupnog odnosa neposrednog posjednika, početni iznos mjesečne zakupnine određuje se u iznosu najviše zakupnine određene prema kriterijima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, neovisno o djelatnosti ili, kada takvi kriteriji nisu propisani, temeljem podataka o visini zakupnine za poslovne prostore na njenom području koje je ona dala u zakup.

Propisi lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica mjerodavni su za definiranje dopuštenih djelatnosti unutar pojedine zone stoga Društvo u uvjetima natječaja ne postavlja ograničenja po pitanju djelatnosti koje je moguće obavljati u poslovnim prostorima.

Iznos naknade za poslovne prostore u suvlasništvu RH koji su u neposrednom posjedu ovisit će o visini zatečene naknade za korištenje koju korisnik plaća drugom suvlasniku, suvlasnicima ili trećim osobama. Ako je utvrđeni iznos viši od iznosa dobivenog izračunom temeljenim na najvišoj zakupnini utvrđenoj po kriterijima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, korisnik će plaćati onaj iznos mjesečne naknade za korištenje koji je ekonomski povoljniji za Republiku Hrvatsku.

Kriteriji prema kojima se formira cijena zakupa ili korištenja određeni su Odlukom Ministarstva državne imovine o iznosu naknade za korištenje poslovnih prostora u vlasništvu/suvlasništvu Republike Hrvatske, Odlukom o iznosu zakupnine po kojoj će se ponuditi sklapanje ugovora o zakupu neposrednim posjednicima i Odlukom o uvjetima i postupku davanja u zakup poslovnoga prostora; sukladno važećem zakonodavnom okviru – Zakonu o upravljanju državnom imovinom i Zakonu o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

Iz priloženog je moguće zaključiti da je obavljanje veterinarske djelatnosti u poslovnim prostorima u vlasništvu države legalno te da se na natječaj može javiti osoba koja planira otvoriti veterinarsku kliniku.

Zbog funkcioniranja zakupa na princip najbolje ponude, početna cijena najma može značajno narasti jer ovisi o iznosu kojeg su prijavljeni na natječaj voljni izdvojiti.

U trenutku pisanja ovog rada na internetskoj stranici „Državne nekretnine“ stoje različite ponude poslovnih prostora s različitim početnom cijenom po kvadratnom metru.

Po objavljenom na internetskoj stranici možemo zaključiti da ako osoba nađe odgovarajući poslovni prostor putem ove državne agencije treba biti spremna izdvojiti, ovisno o gradu, različite iznose. U tablici br.5 prikazan je raspon cijena najma.

Tablica 5. Raspon cijena najma

Zagreb 27-100 kn po metru kvadratnom
Split 63-100 kn po metru kvadratnom

Rijeka 30-181 kn po metru kvadratnom
Osijek 56 kn po metru kvadratnom

(Izvor: Državne nekretnine, 2022c, 2022d.)

U tablici br.6 prikazan je izračun prosječne cijene najma.

Tablica 6. Prosječna cijena najma

Prosječna cijena najma
Zagreb 63.5 kn po metru kvadratnom
Split 81.5 kn po metru kvadratnom
Rijeka 105 kn po metru kvadratnom
Osijek 56 kn po metru kvadratnom

(Izvor: Državne nekretnine, 2022c, 2022d.)

Bitno je za naglasiti da su ove cijene trenutna dostupna ponuda i one mogu varirati ovisno o nizu faktora. Svakih nekoliko mjeseci izlazi novi natječaj dotične državne agencije gdje se nude poslovni prostori koji se uglavnom uvelike razlikuju od prethodnih, što podrazumijeva drukčiju cijenu najma. Iz tog razloga oslanjanje na ovaj vid traženja je uglavnom neizvjestan. Prednost ovog vida iznajmljivanja je, u većini slučajeva, niža cijena najma.

3.1.5. Konačni izračun prosječne cijene najma

Kao referentnu vrijednost pomnožit ćemo prosječnu cijenu najma po metru kvadratnom u pojedinim gradovima s izračunatom prosječnom potrebnom kvadraturom.

Ako se odlučimo za iznajmljivanje poslovnog prostora od strane privatnog iznajmljivača, bit će potrebno izdvojiti iznos prikazan u tablici 7.

Tablica 7. Minimalna i prosječna cijena najma

	Minimalna cijena najma	Prosječna cijena najma
Zagreb	90 kn x 186 m ² = 16.740 kn	90 kn x 612 m ² = 55.080 kn
Split	82.5 kn x 186 m ² =15.345 kn	82.5 kn x 612 m ² = 50.490 kn
Rijeka	67.5 kn x 186 m ² = 12.555 kn	67.5 kn x 612 m ² = 41.310 kn
Osijek	52.5 kn x 186 m ² =9.765 kn	52.5 kn x 612 m ² =32.130 kn

(Izvor: ANONIMUS, 2022a.)

Bitno je za naglasiti da u cijenu nije uračunat polog koji vlasnik poslovnog prostora može tražiti prilikom useljavanja.

Ako se odlučimo za iznajmljivanje poslovnog prostora od strane državne agencije „Državne nekretnine“, bit će potrebno izdvojiti iznos prikazan u tablici 8.

Tablica 8. Cijena najma putem državne agencije

	Minimalna cijena najma	Prosječna cijena najma
Zagreb	63.5 kn x 186 m ² =11.811 kn	63.5 kn x 612 m ² =38.862 kn
Split	81.5 kn x 186 m ² =15.159 kn	81.5 kn x 612 m ² = 49.878 kn
Rijeka	105 kn x 186 m ² = 19.530 kn	105 kn x 612 m ² = 64.260 kn
Osijek	52.5 kn x 186 m ² = 9.765 kn	52.5 kn x 612 m ² = 32.130 kn

(Izvor: Državne nekretnine, 2022c, 2022d.)

U cijenu također nije uračunat polog.

3.2. Prosječna cijena adaptacije poslovnog prostora

Zbog složenosti i specifičnosti veterinarske djelatnosti nužna je adaptacija postojećeg objekta. Cijene adaptacije, odnosno, cijene obrtničkih radova svakako variraju ovisno o gradu u kojem se poslovni prostor nalazi, kvaliteti materijala kojeg bi koristili i naravno o složenosti izvođenja radova, odnosno, trenutnom stanju poslovnog prostora.

Cijena adaptacija prostora, bez opreme, kreće se od 700 do 1000 kuna po kvadratu. (KRUHAK, 2016.).

Iz toga možemo zaključiti da je prosječna cijena renovacije prema ovom izvoru 850kn po metru kvadratnom. Ako uzmemo da bi veterinarska klinika trebala imati prosječno 612 m², a minimalno 186 m², potrebno će biti izdvojiti iznos prikazan u tablici 9.

Tablica 9. Cijena adaptacije

Minimalna cijena adaptacije	Prosječna cijena adaptacije
850 kn x 186 m ² =158.100 kn	850 kn x 612 m ² = 520.200 kn

(Izvor: KRUHAK, 2016.)

Važno je za naglasiti opskrbni su lanci ove godine posvuda pogođeni masovnim poremećajima, od nestašice kontejnera do poplava i infekcija covidom koje su pokrenule zatvaranje luka. Situacija se pogoršala jer se potražnja ubrzo povećava u trenutku u kojem se gospodarstva ponovno otvaraju nakon najgore faze pandemije. Cijene građevinskog materijala ove godine porasle su od 35 do 45 posto, a ponekad i više od 50 posto, koliko je skuplje armaturno željezo, bakar i aluminiji (ANONIMUS, 2021e).

Zbog toga je teško odrediti pravu cijenu jer se cijene obrtničkih radova na svim vrstama objekata mijenjaju se iz dana u dan. Procjenu cijene adaptacije objekta poremetila je i aktualna inflacija na svjetskoj razini. Cijena adaptacije ne uključuje potrebnu veterinarsku opremu.

3.3. Cijena nabave veterinarske opreme

Bilo koja veterinarska organizacija ne može funkcionirati bez adekvatne opreme. Svaka prostorija koja je u sklopu veterinarske klinike zahtjeva detaljno opremanje kako bi njen potencijal u potpunosti bio iskorišten. Veterinarsku opremu možemo nabavljati preko različitih trgovina koje svoje proizvode najčešće oglašavaju preko internetske prodaje. Budući da je opremanje veterinarske klinike puno kompleksnije nego opremanje nekih drugih objekata, npr. Stambenih, često je potrebna konzultacija s dotičnim trgovinama kako bi došli do zaključka što nam od opreme zaista treba i kako je adekvatno integrirati u raspored naše buduće klinike. Sve cijene navedene u idućim poglavljima preuzete su sa web shop-a trgovina „Ikea“(ANONIMUS, 2022f), „Links“(ANONIMUS, 2022g), „Bauhaus“(ANONIMUS, 2022h), „VetShop Brandenburg“(ANONIMUS, 2022i).

U cijene nije uračunat trošak dostave i instalacije proizvoda.

3.3.1. Čekaonica

Čekaonica je jedan od prostora koji sadrži najmanje veterinarske opreme u užem smislu. Kako bi naša klinika dobila pristojan izgled i poštovala pravila koja su navedena u pravilniku, potrebni su nam klupa za sjedenje stranaka (minimalno 3 mjesta), vješalica za odjeću, stolić za osobne stvari, koš za smeće, recepcija s minimalno jedim računalom, printerom i skenerom te popratna uredska oprema kao što su papir, spajalice, markeri, kemijske olovke itd.

Animacijske stvari kao što su aparat za kavu i grickalice uglavnom instalira vanjska firma u dogovoru s nama. U tablici br.10 prikazan je popis troškova za opremanje čekaonice.

Tablica 10. Popis troškova opremanja čekaonice

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Vješalica	149 kn	324 kn	499 kn
Klupa	1.565 kn	2.337.5 kn	3.110 kn
Stolić	79 kn	1.039 kn	1.999 kn
Kanta za smeće	19 kn	169 kn	319 kn
Montažna recepcija	4.505 kn	5.548 kn	6.591 kn
Računalo (s dodatcima)	5.448 kn	12.118 kn	18.788 kn
Telefon	149 kn	574 kn	999 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici 11. prikazan je izračun troškova opremanja čekaonice.

Tablica 11. Cijena opremanja čekaonice

Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
11914 kn	22.109 kn	32.305 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.2. Soba za preglede

Prema pravilniku (NN 103/2013) svaka soba za preglede mora imati:

1. stol za pregled i fiksaciju malih životinja;
2. pokretni stolić za odlaganje pribora i instrumenata;
3. pribor za uzimanje i pakiranje materijala za laboratorijske pretrage;
4. ormar za instrumente, lijekove i druga sredstva;
5. pokretna svjetiljka ili zglobni reflektor;
6. digitalna vaga od 0 – 100 kg za male životinje;

7. pribor za razudbu životinja.

I namjena pojedinih prostorija u objektu mora biti vidljivo označena na ulaznim vratima svake prostorije

Još bi bilo korisno imati aparat za brijanje dlake, sudoper s tekućom vodom, stetoskop, otoskop, stalak za infuziju i oftalmoskop.

U tablici br.12 prikazan je popis troškova opremanja ambulante.

Tablica 12. Popis troškova opremanja ambulante

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Stol za preglede	19.469 kn	28.206 kn	36.944 kn
Pokretni stolić	1.987 kn	4.537 kn	7.087 kn
Pribor za uzorke	5 kn (komad)	47 kn	88 kn (kom)
Ormar	5.587 kn	7.515 kn	9.442 kn
Svjetiljka	4.499 kn	6.374 kn	8.249 kn
Vaga	561 kn	1.552 kn	2.542 kn
Pribor za razudbu	3.201 kn	3.201 kn	3.201 kn
Znak na vratima	239 kn	276 kn	314 kn
Stetoskop	246 kn	44 kn	652 kn
Brijači aparat	374 kn	1.029 kn	1.683 kn
Sudoper	299 kn	2.289 kn	4.279 kn
Stalak za infuziju	749 kn	749 kn	749 kn
Otoskop	306 kn	3.809 kn	7.312 kn
Oftalmoskop	1.747 kn	9.761 kn	17.775 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

S obzirom da se pribor za uzimanje različitih uzoraka prodaje na komad, uzet ćemo da nam je za početak dovoljno 100 komada po ambulanti. Minimalna cijena pribora za uzimanje uzoraka je 560 kn, a prosječna 47 kn.

Prema Pravilniku (NN 103/2013) Veterinarska klinika mora raspolagati sa sljedećim prostorijama i prostorima:

dvije prostorije za pregled i liječenje životinja

U tablici br.13 prikazana je cijena potrebna za opremanje ambulante.

Tablica 13. Cijena opremanja ambulante

Minimalna cijena	Prosječna cijena
79.660 kn	139.598 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.3. Kirurška sala

Prema Pravilniku o uvjetima kojima moraju udovoljavati veterinarske organizacije, veterinarska praksa i veterinarska služba u sustavu provedbe veterinarske djelatnosti (NN 103/2013)

2) U prostoriji namijenjenoj za kirurške zahvate na malim životinjama mora se nalaziti sljedeća oprema i uređaji:

1. operacijski stol;
2. pokretni stol za odlaganje pribora i instrumenata;
3. operacijska lampa;
4. aparat za inhalacijsku anesteziju;
5. aparat za monitoring pacijenta

Uz navedeno potrebni su nam i kanta za smeće, ormar za opremu, kirurški set i stalak za infuziju. U tablici 14. prikazani su troškovi opremanja ambulante.

Tablica 14. Popis troškova opremanja ambulante

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Operacijski stol	25.035 kn	28.550 kn	32.066 kn
Stol za instrumente	1.987 kn	4.537 kn	7.087 kn
Operacijska lampa	10.874 kn	29.436 kn	47.999 kn
Aparat za	28.425 kn	30.693 kn	32.962 kn

inhalacijsku anesteziiju			
Aparat za monitoring pacijenta	14.617 kn	23.430 kn	32.242 kn
Kanta za smeće	19 kn	169 kn	319 kn
Ormar za opremu	5.587 kn	7.515 kn	9.442 kn
Kirurški set	998 kn	998 kn	998 kn
Stalak za infuziju	749 kn	749 kn	749 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

Cijena opremanja jedne kirurške sale iznosi minimalno 88293 kn, a prosječno 126079.85 kn

Prethodno smo naveli da prema dotičnom pravilniku veterinarska klinika mora imati minimalno 2 kirurške sale. Cijena opremanja kirurških sala prikazana je u tablici 15.

Tablica 15. Cijena opremanja kirurških sala

Minimalna cijena	Prosječna cijena
88.293 kn x 2= 17.6586 kn	126.079 kn x 2= 25.159 kn

(Izvor: vlastiti izračun)

3.3.4. Prostor za kiruršku pripremu i pripremu pacijenta

U ovoj prostoriji je nužno imati stol za preglede, ormar za lijekove i ostalu opremu, stalak za infuziju, tubuse za intubaciju, laringoskop, balon za reanimaciju, briač za dlake te usisavač za dlake. Popis troškova potrebnih za opremanje ove prostorije prikazan je u tablici 16.

Tablica 16. Popis troškova opremanja prostora za pripremu pacijenta

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Stol za preglede	19.469 kn	28.206 kn	36.944 kn
Ormar	5.587 kn	7.515 kn	9.442 kn
Stalak za infuziju	749 kn	749 kn	749 kn
Tubus (1 kom)	12 kn	65 kn	119 kn

Laringoskop	1.185 kn	1.398 kn	1.612 kn
Balon za reanimaciju	74 kn	74 kn	74 kn
Brijač za dlake	374 kn	1.029 kn	1.683 kn
Usisavač za dlake	359 kn	3.429 kn	6.499 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

Pretpostavit ćemo da nam treba 10 komada tubusa. U tablici 17. prikazan je ukupna cijena opremanja ove prostorije.

Tablica 17. Cijena opremanja prostora za pripremu pacijenta

Minimalna cijena	Prosječna cijena
27.919 kn	42.467 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.5. Prostor za čišćenje i sterilizaciju instrumenata i pribora

Prema dotičnom pravilniku (NN 103/2013) ova prostorija minimalno mora imati:

1. radni stol odgovarajuće veličine izrađen od materijala koji se lako pere i dezinficira;
2. sudoper s dovodom tekuće hladne i tople vode;
3. oprema za sterilizaciju instrumenata

Uz to bi bilo korisno imati ormar za pohranjivanje instrumenata i ostale opreme.

U tablici broj 18 prikazan je popis potrebnih troškova.

Tablica 18. Popis troškova opremanja prostora za sterilizaciju

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Radni stol	1.253 kn	1.253 kn	1.253 kn
Sudoper	299 kn	2.289 kn	4.279 kn
Oprema za sterilizaciju	81.037 kn	305.035 kn	529.032 kn
Ormar	5.587 kn	7.515 kn	9.442 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici br. 19 prikazana je cijena potrebna za opremanje ove prostorije.

Tablica 19. Cijena opremanja prostora za sterilizaciju

Minimalna cijena	Prosječna cijena
88.177 kn	316.092 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.6. Prostorije ili prostor i opremu za obavljanje RTG, UZ, EKG dijagnostiku

Potreban nam je UZV, RTG i EKG uređaj. Uz to su nam potrebni ormar za medicinsku opremu i stol za preglede. U tablici br.20 prikazan je popis potrebnih troškova.

Tablica 20. Popis troškova opremanja prostorije za dijagnostiku

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
UZV	37.500 kn	393.750 kn	750.000 kn
RTG	264.000 kn	709.517 kn	1155.035 kn
EKG	3.300 kn	11.550 kn	19.800 kn
Ormar	5.587 kn	7.515 kn	9.442 kn
Stol	19.469 kn	28.206 kn	36.944 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici br. 21 prikazan je ukupni izračun cijene opremanja prostora za dijagnostiku.

Tablica 21. Cijena opremanja prostorije za dijagnostiku

Minimalna cijena	Prosječna cijena
329.856 kn	1150.539 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.7. Prostorija za smještaj i njegu životinja koje su predmet stacionarne zdravstvene zaštite

U stacionaru za male životinje potrebni su nam kavez za minimalno tri životinje, sudoper s toplom i hladnom vodom, ormarić za opremu, posude za hranu i vodu, stol za preglede i liječenje. U tablici 22 prikazan je popis troškova opremanja stacionara.

Tablica 22. Popis troškova opremanja stacionara

Kavez	3.217 kn	6.295 kn	9.374 kn
Sudoper	299 kn	2.289 kn	4.279 kn
Ormar	5.587 kn	7.515 kn	9.442 kn
Zdjelice za hranu i vodu (komad)	19 kn	41 kn	64 kn
Stol za preglede	19.469 kn	28.206 kn	36.944 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

Za funkcioniranje stacionara potrebno nam je minimalno 6 zdjelica. U tablici 23 prikazana je cijena opremanja stacionara.

Tablica 23. Cijena opremanja stacionara

Minimalna cijena	Prosječna cijena
28.591 kn	44.348 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.8. Prostor za intenzivnu njegu životinja s kontroliranim dovodom kisika, vlage i topline

U prostoru za intenzivnu njegu potrebni su nam specijalni kavezi za intenzivnu njegu, monitor vitalnih funkcija, stol za preglede i stalak za infuziju. U tablici 24. prikazan je popis troškova opremanja odjela intenzivne njege.

Tablica 24. Popis troškova opremanja odjela intenzivne njege

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Kavezi za intenzivnu njegu (komad)	8.910 kn	8.910 kn	8.910 kn
Monitor vitalnih funkcija (komad)	14.617 kn	23.430 kn	32.242 kn
Stol za preglede	19.469 kn	28.206 kn	36.944 kn
Stalak za infuziju	749 kn	749 kn	749 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

Potrebna su nam 3 kaveza za intenzivnu njegu. U tablici 25. prikazana je cijena opremanja odjela intenzivne njege.

Tablica 25. Cijena opremanja odjela intenzivne njege

Minimalna cijena	Prosječna cijena
61.566 kn	60.546 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.9. Prostorija za pohranu lijekova i drugog sanitetskog materijala

U ovoj prostoriji potrebni su nam ormari i hladnjak. Za nesmetano funkcioniranje potrebni su nam minimalno 3 ormara. U tablici 26. prikazan je popis troškova opremanja ljekarne.

Tablica 26. Popis troškova opremanja ljekarne

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Ormar (3 kom)	16.761 kn	22.545 kn	28.327 kn
Hladnjak	899 kn	5.449 kn	9.999 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici 27. prikazana je cijena opremanja veterinarske ljekarne.

Tablica 27. Cijena opremanja ljekarne

Minimalna cijena	Prosječna cijena
17.660 kn	27.994 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.10. Sanitarni čvor s kupaonicom

Potrebno je opremiti jedan sanitarni čvor za stranke koji sadrži muško i žensko odjeljenje te sanitarni čvor s kupaonicom za djelatnike koji također sadrži muško i žensko odjeljenje. Svako odjeljenje treba imati wc školjku s vodokotlićem te umivaonik, a sanitarni čvor za djelatnike uz to mora sadržavati i tuš kabinu. U tablici 28. prikazan je popis troškova opremanja sanitarnog čvora.

Tablica 28. Popis troškova opremanja sanitarnog čvora

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
WC školjka	388 kn	1.494 kn	2.599 kn
Umivaonik	209 kn	454 kn	699 kn
Tuš kabina	1.490 kn	5.081 kn	3.590 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

Za opremanje klinike treba nam 4 wc školjke s vodokotlićem, 4 umivaonika i 2 tuš kabine. U tablici 29. prikazana je cijena opremanja sanitarnog čvora.

Tablica 29. Cijena opremanja sanitarnog čvora

Minimalnu cijenu	Prosječnu cijenu
5.377 kn	17.960 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.11. Prostor za izolaciju životinja

U ovoj prostoriji moramo osigurati kavez za minimalno dvije životinje. Uz to bilo bi dobro imati sudoper i ormar za opremu. U tablici 30. prikazan je popis troškova potrebnih za opremanje prostora za izolaciju.

Tablica 30. Popis troškova opremanja prostora za izolaciju

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Kavez	2.774 kn	2.774 kn	2.774 kn
Sudoper	299 kn	2.289 kn	4.279 kn

Ormar za opremu	5.587 kn	7.515 kn	9.442 kn
-----------------	----------	----------	----------

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici 31. prikazana je ukupna cijena opremanja veterinarske ljekarne.

Tablica 31. Cijena opremanja veterinarske ljekarne

Minimalna cijena	Prosječna cijena
8.660 kn	12.578 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.12. Prostorija ili prostor za obavljanje laboratorijskih pretraga

Potreban nam je radni stol, mikroskop, sudoper i hematološki analizator. U tablici 32. prikazani su ukupni troškovi opremanja laboratorija.

Tablica 32. Popis troškova opremanja laboratorija

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Radni stol	1.253 kn	2.353 kn	1.253 kn
Mikroskop	4.252 kn	4.856 kn	5.460 kn
Sudoper	299 kn	2.289 kn	4.279 kn
Hematološki analizator	32.981 kn	227.568 kn	422.156 kn
Centrifuga	6.937 kn	6.937 kn	6.937 kn
Pipeta	892 kn	892 kn	892 kn
Stalak za epruvete	113 kn	113 kn	113 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici 33. prikazana je cijena opremanja laboratorija.

Tablica 33. Cijena opremanja laboratorija

Minimalna cijena	Prosječna cijena
46.728 kn	243.910 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.13. Soba za veterinarske djelatnike i konzultacije stranki

U ovoj prostoriji bilo bi poželjno imati jedan krevet, kauč, stol s 4 stolice i stolić za osobne stvari te barem 5 ormarića za veterinarske djelatnike. Naravno ovo nije strogo određeno zakonom ni pravilnikom, ali je nužno kako bi omogućili zaposlenicima komfor. U tablici 34. prikazan je popis troškova za opremanje sobe za djelatnike.

Tablica 34. Popis troškova opremanja sobe za veterinarske djelatnike

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Krevet	249 kn	2.074 kn	3.899 kn
Kauč	699 kn	6.699 kn	12.700 kn
Stol i stolice	458 kn	5.376 kn	10.295 kn
Stolić	79 kn	1.039 kn	1.999 kn
Ormarići metalni (1 kom)	559 kn	879 kn	1.199 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici 35. prikazana je ukupna cijena opremanja sobe za djelatnike.

Tablica 35. Cijena opremanja sobe za veterinarske djelatnike

Minimalna cijena	Prosječna cijena
4.280 kn	19.584 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.14. Prostor/prostorija za instrumente i pribor

Ne postoje minimalni uvjeti koje ova prostorija mora zadovoljavati, no uzeti ćemo da nam je potrebno 5 ormara kako bi pravilno skladištili sve instrumente i pribor. U tablici 36. prikazan je popis troškova potrebnih za opremanje prostorije za instrumente i pribor.

Tablica 36. Popis troškova opremanja prostorije za instrumente i pribor

Ormar (1 kom)	5.587 kn	7.515 kn	9.442 kn
---------------	----------	----------	----------

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici 37. prikazana je cijena opremanja prostorije za instrumente i pribor.

Tablica 37. Cijena opremanja prostorije za instrumente i pribor

Minimalna cijena	Prosječna cijena
27.935 kn	37.575 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.15. Prostor za čišćenje, pranje i sterilizaciju

Ne postoje minimalni uvjeti koje ova prostorija mora zadovoljavati, no uzeti ćemo da nam treba sudoper, ormar, radna površina i oprema za sterilizaciju. U tablici 38. prikazan je popis troškova potrebnih za opremanje ove prostorije.

Tablica 38. Popis troškova opremanja prostora za čišćenje, pranje i sterilizaciju

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Sudoper	299 kn	2.289 kn	4.279 kn
Ormar	5.587 kn	7.515 kn	9.442 kn
Radni stol	1.253 kn	1.253 kn	1.253 kn
Oprema za sterilizaciju	81.037 kn	305.035 kn	529.032 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici 39. prikazana je ukupna cijena potrebna za opremanje ove prostorije.

Tablica 39. Cijena opremanja prostora za čišćenje, pranje i sterilizaciju

Minimalna cijena	Prosječna cijena
88.176 kn	316.092 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.16. Troškovi nabave potrošnog medicinskog materijala, univerzalnih dijagnostičkih pomagala te higijenskih potrepština i odjeće za radnike

U ovo spadaju univerzalne stvari koje možemo naći u skoro svakoj prostoriji. U to spadaju igle, šprice, epruvete, vate, jednokratne medicinske maske, jednokratne kirurške kape, navlake za obuću, jednokratne rukavice, šivaći materijal, toplomjeri, sredstva za dezinfekciju, tekući sapun i papirnati ručnici.

Pretpostavit ćemo da nam je za pristojan početak potrebno 5 komada toplomjera, 100 komada igala, šprica, epruveta, šivaćeg materijala, jednokratnih medicinskih maski, kapi, zavoja, navlaka za obuću i jednokratnih rukavica te 50 litara sredstava za dezinfekciju, tekućeg sapuna i 50 paketa papirnatih ručnika i vate.

Za odjeću ćemo pretpostaviti da nam je potrebno 2 seta odjeće za svakog radnika (3 veterinaru i 1 tehničar). U tablici 40. prisutan je popis troškova potrošnog materijala.

Tablica 40. Popis troškova potrošnog materijala

	Prosječna cijena
Odjeća (za 1 djelatnika)	371 kn
Zavoj (50 komada)	434 kn
Toplomjer (1 kom)	44 kn
Igle (100 kom)	22 kn
Šprice (100 kom)	20 kn
Epruvete (50 kom)	71 kn
Šivači materijal (12 kom)	975 kn
Medicinske maske (50 kom)	66 kn
Kirurške kape (100 kom)	59 kn
Navlake za obuću (100 kom)	63 kn
Jednokratne rukavice (100 kom)	134 kn
Sredstvo za dezinfekciju (5 litara)	82 kn
Tekući sapun (5 litara)	108 kn
Papirnati ručnici (1 paket)	11 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

U tablici 41. prisutna je ukupna cijena potrošnog materijala.

Tablica 41. Ukupna cijena potrošnog materijala

Prosječna cijena	16.172 kn
------------------	-----------

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

3.3.17. Ukupna cijena nabave veterinarske opreme

Nakon što smo sve nabrojane troškove naveli i uzeli u obzir dolazimo do okvirnog iznosa koji je potreban da bi opremili veterinarsku kliniku. U tablici 42. prikazana je ukupna cijena nabave veterinarske opreme.

Tablica 42. Ukupna cijena nabave veterinarske opreme

Minimalna cijena	Prosječna cijena
1.019.190 kn	2.719.729 kn

(Izvor: ANONIMUS 2022f, 2022g, 2022h, 2022i)

4. OSOBLJE U VETERINARSKOJ KLINICI

Zaposlenici su srž svake firme pa tako i bilo koje veterinarske organizacije. Bez adekvatnog broja stručnjaka nije moguće nuditi vrhunsku uslugu koja je osnova rada svake veterinarske klinike. Greškama u izboru zaposlenih i njihovom sastavu zasigurno štetimo našem biznisu. Osnova veterinarske klinike su doktori veterinarske medicine i veterinarski tehničari.

Prema Zakonu o veterinarstvu (NARODNE NOVINE 82/13, 148/13, 115/18, 52/21) veterinar je osoba koja posjeduje dokaz o formalnoj osposobljenosti za pristup i obavljanje veterinarske profesije u skladu s minimalnim uvjetima propisanim Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju stručnih kvalifikacija te licenciju za samostalan rad izdanu od Hrvatske veterinarske komore. Poslove tehničke naravi, umjetno osjemenjivanje, dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju te higijeničarske i druge poslove veterinarstva koji nisu sadržani u odredbi stavka 2. ovog članka (N 82/12, 115/18, 52/21) obavljaju veterinarski tehničari, po nalogu veterinara i pravilima struke.

Prije nego što izračunamo koliku mjesečnu plaću bi trebali dati našim novim zaposlenicima i prije nego što odredimo njihov broj, htio bi se kratko osvrnuti na tržište rada za veterinare.

Prosječan broj zapošljavanih veterinara bio je veći od prosječnog broja veterinara registriranih u evidenciji HHZ-a. Godišnje je prosječno tražen 181 veterinar, zapošljavano ih je 160, a prijavljivano 143. Potražnja za veterinarima bila je veća od ponude. Veterinari su se zapošljavali brže od prosjeka zapošljavanja osoba s fakultetskom diplomom, većinom u roku do 180 dana te ih je vrlo mali broj bio u dugotrajnoj nezaposlenosti. (CVITKOVIĆ i sur., 2020.).

Prema ovom istraživanju možemo zaključiti da je ponuda poslova veća od broja nezaposlenih veterinara.

Prema pravilniku (NARODNE NOVINE 103/13) veterinarska klinika mora imati najmanje, tri veterinara s odobrenjem za rad (licencijom) i završenim poslijediplomskim studijem iz područja biomedicine i zdravstva, znanstveno polje veterinarska medicina, grana kliničke znanosti, odnosno odgovarajuću stručnu kvalifikaciju u skladu s posebnim propisom o priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija te veterinarskog tehničara.

Ako uzmemo prethodna dva podatka u obzir vrlo lako možemo zaključiti da ako želimo zaposliti potrebno osoblje koje će biti zadovoljno našim uvjetima i dugoročno ostati, moramo ponuditi plaću iznad prosjeka.

4.1. Izračun plaća veterinarskih djelatnika

Prethodno smo naveli da nam treba minimalno 3 veterinaru i jedan veterinarski tehničar.

Prema podacima web stranice „MojaPlaća“ (ANONIMUS, 2022.lj). neto plaća veterinaru kreće se između 4267-9183 kn mjesečno, a mjesečna neto plaća veterinarskog tehničara 3766-6102 kn.

S obzirom da smo prethodno naveli kako se u Republici Hrvatskoj zadnjih par godina javlja blagi deficit veterinaru, te da su nama potrebni veterinaru sa završenim poslijediplomskim studijem, smatram da je potrebno ponuditi plaću veću od prosjeka npr. 8000 kn neto, dok je veterinarskom tehničaru dovoljno ponuditi prosječnu plaću (4934 kn neto).

Iznose plaća moramo prikazati u bruto iznosu zbog točnijeg izračuna troškova. Prema web stranici „MojPosao“ (ANONIMUS, 2022j). pretvorba navedenih mjesečnih neto plaća u mjesečnu bruto plaću prikazana je u tablici 43.

Tablica 43. Plaće djelatnika

Zanimanje	Neto plaća	Bruto plaća
Veterinar	8.000 kn	11.544 kn
Veterinarski tehničar	4.934 kn	6.525 kn

(Izvor: ANONIMUS, 2022j, 2022lj)

Prema tome dolazimo do zaključka da nam za prvi mjesec plaća radnicima treba iznos prikazan u tablici 44.

Tablica 44. Izračun plaća

Zanimanje	Bruto plaća	Ukupan iznos
Veterinar	3 x 11.544 kn	34.632 kn
Veterinarski tehničar	1 x 6.525 kn	6.525 kn

(Izvor: ANONIMUS, 2022j,2022lj)

Ukupni trošak plaća za jedan mjesec iznosi 41.157 kn

Bitno je za naglasiti da ovi iznosi mogu varirati ovisno o trenutnom tržištu, profilu kandidata i dogovoru postignutom na razgovoru za posao.

5. MARKETING

U današnjem kapitalističkom svijetu gdje je tržište otvoreno, konkurencija sve veća a klijenti sve zahtjevniji, bitno se posvetiti marketingu.

Kotler je definirao marketing kao „socijalni i upravljački proces kojim pojedinci i skupine dobivaju što trebaju i žele putem stvaranja i razmjene proizvoda i vrijednosti s drugima (KOTLER i sur., 2006.; ČUDINA 2020.).

Kao najosnovniji oblik promoviranja naše nove klinike uzet ćemo izradu i održavanje web stranice te danas sve popularnije, izradu i održavanje Instagram i Facebook profila. Cilj promoviranja na društvenim mrežama i putem naše vlastite internetske stranice ne samo da promovira nas i naše usluge, nego i olakšava klijentima dolazak do informacija i daje našoj klinici profesionalniji izgled u očima klijenata.

Cijene izrade i održavanja naše web stranice, prema web stranici „Webprojekt“ (ANONIMUS, 2022k) prikazani su u tablici 45.

Tablica 45. Cijena web stranice

	Minimalna cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Cijena izrade i održavanja web stranice	3.000 kn	4.250 kn	5.500 kn

(Izvor: ANONIMUS, 2022k)

Cijena izrade i vođenja Instagram i Facebook profila prema stranici „Specta“ (ANONIMUS, 2022l) prikazana je u tablici 46.

Tablica 46. Cijena profila na društvenim mrežama

	Najniža cijena	Prosječna cijena	Najviša cijena
Cijena izrade i vođenja profila na društvenim mrežama	1.599 kn	2.499 kn	3.999 kn

(Izvor: ANONIMUS, 2022l)

Ukupna cijena troškova marketinga prikazani su u tablici 47.

Tablica 47. Ukupna cijena marketinga

	Minimalna cijena	Prosječna cijena
Iznos potreban za marketing	4599 kn	6.749 kn

(Izvor: ANONIMUS, 2022i, 2022k)

6. UKUPAN IZNOS POTREBAN ZA OTVARANJE I OPREMANJE VETERINARSKJE KLINIKE

Kada sve što smo do sada pisali uzmemo u obzir dolazimo do finalnog iznosa koji nam je potreban za otvaranje i opremanje suvremene veterinarske klinike. Važno je za naglasiti da su svi iznosi okvirni te ovise o trenutnom stanju na tržištu, mjestu nabavljanja proizvoda ili usluge te osobnim željama i planovima osobe koja ju osniva. Najam je varijabla koja najviše varira ovisno o lokaciji i načinu zakupa. Kao mjeru uzet ćemo minimalnu i prosječnu cijenu zakupa neovisno o načinu nabave nekretnine. Troškove ćemo prikazati zasebno za 4 najveća hrvatska grada.

Izračun troškova za Grad Zagreb prikazan je u tablici 48.

Tablica 48. Izračun ukupnih troškova Zagreb

	Minimalni iznos	Prosječan iznos
Najam	14.275 kn	46.971 kn
Adaptacija	158.100 kn	520.200 kn
Oprema i pribor	1.019.190 kn	2.719.729 kn
Plaće djelatnika	41.158 kn	41.158 kn
Marketing	4.599 kn	6.749 kn
Ukupno	1.237.323 kn	3.334.808 kn

(Izvor: vlastiti izračuni)

Izračun troškova za grad Split prikazan je u tablici 49.

Tablica 49. Izračun ukupnih troškova Split

	Minimalni iznos	Prosječni iznos
Najam	15.252 kn	50.184 kn
Adaptacija	158.100 kn	520.200 kn
Oprema i pribor	1.019.190 kn	2.719.729 kn
Plaće djelatnika	41.158 kn	41.158 kn
Marketing	4.599 kn	6.749 kn
Ukupno	1.238.299 kn	3.338.021 kn

(Izvor: vlastiti izračuni)

Izračun troškova za grad Rijeku prikazan je u tablici 50.

Tablica 50. Izračun ukupnih troškova Rijeka

	Minimalni iznos	Prosječni iznos
Najam	16.042 kn	52.785 kn
Adaptacija	158.100 kn	520.200 kn
Oprema i pribor	1.019.190 kn	2.719.729 kn
Plaće djelatnika	41.158 kn	41.158 kn
Marketing	4.599 kn	6.749 kn
ukupno	1.239.090 kn	3.340.622 kn

(Izvor: vlastiti izračuni)

Izračun troškova za grad Osijek prikazan je tablici 51.

Tablica 51. Izračun ukupnih troškova Osijek

	Minimalni iznos	Prosječni iznos
Najam	9.765 kn	32.130 kn
Adaptacija	158.100 kn	520.200 kn
Oprema i pribor	1.019.190 kn	2.719.729 kn
Plaće djelatnika	41.158 kn	41.158 kn
Marketing	4.599 kn	6.749 kn
Ukupno	1.232.812 kn	3.294.586 kn

(Izvor: vlastiti izračuni)

7. RASPRAVA

Veterinarska klinika je veterinarska organizacija koja sve više dobiva na značaju u razvijenim zapadnim zemljama. Usluge koje nudi prosječna veterinarska klinika daleko su ispred usluga koje nudi prosječna veterinarska ambulanta. Zbog višeg generalnog višeg stupnja obrazovanja djelatnika, veće kvadrature, proširenog radnog vremena i bolje opreme veterinarska klinika nudi svojim klijentima sve usluge na jednom mjestu. Između veterinarskih klinika također postoje razlike. To su uglavnom oprema i dodatna obrazovanja djelatnika te broj zaposlenih.

U Republici Hrvatskoj ovaj trend još nije zaživio te se veterinarske usluge nude uglavnom preko malih i srednjih veterinarskih ambulanti te veterinarskih stanica. Zbog tendencije da svaki zapadni trend, prije ili kasnije, dođe i na naše prostore, za očekivati je da i ovaj trend dođe i kod nas. Zbog specifičnosti geografije naše države, velika je (gotovo 100%) da će ovaj trend prvo započeti i zaživjeti u jednom od većih hrvatskih gradova, kao što su Zagreb ili Split.

Minimalni uvjeti koje veterinarska klinika mora zadovoljavati propisani su nacionalnim pravilnikom. Kako bi veterinarska klinika bila spremna adekvatno nuditi uslugu na razini, bila siguran za djelatnike, klijente i životinje te udovoljavala standardima biosigurnosti i dobrobiti životinja, mora biti utemeljena prema pravilima ovog pravilnika.

Ako veterinarska klinika ne udovoljava tim uvjetima gubi svoj status, odnosno ne može dobiti odobrenje za rad. Uz navedene kriterije, svaka veterinarska klinika mora se posvetiti uređenju prostora u i oko klinike, nabavi odgovarajućeg namještaja i opreme. Uz to bitno je arhitektonski posložiti prostor kako bi tok rada bio što više gladak, brz i omogućavao našim djelatnicima da s našom opremom učine maksimum.

Cijena najma varira ne samo od grada do grada, već i unutar pojedinih gradskih četvrti. Cijena najma također ovisi i o stanju objekta te načinu zakupa. Osim izgradnje koja je najbolja, ali i najskuplja opcija, postoji još i opcija najma prostora. Najam se u Hrvatskoj sklapa ili s privatnim najmodavcima, ili putem državne agencije „Državne nekretnine“. Najam putem državne agencije svakako je jeftinija i sigurnija opcija, no interes je velik a ponuda prostora je ograničena.

Iznos potreban za osnivanje i opremanje veterinarske klinike varira te ovisi o tržišnim trendovima. Tržišni trendovi su iznos najma koji ovisi o lokaciji, gradu, veličini prostora te dogovoru između najmodavca i najmoprimca. Iznos još ovisi i o troškovima adaptacije koji

izravno ovise o kvadraturi, izabranom materijalu i njegovoj tržišnoj cijeni, radnom satu obrtnika te gradu, odnosno regiji. Nabava opreme je ključan dio našeg poslovnog plana. Nabava opreme je također propisana pravilnikom, ali uz to nam je potreban još široki spektar raznovrsne opreme. Nabava opreme se uglavnom odvija preko specijaliziranih stranih trgovina koje nude kompletan asortiman koji nam je potreban za opremanje suvremene veterinarske klinike. Bez potrošnog materijala kao što je roba za djelatnike, igle, šprice, vate, zavoji, toplomjeri, šivaći materijal, dezinficijensi i sapuni itd. naša klinika ne može funkcionirati. Njih je bitno, za razliku od drugih stvari, redovni mijenjati i naručivati.

Ukupan iznos potreban za kompletno osnivanje i opremanje klinike najviši je u gradu Splitu, potom slijedi grad Zagreb te grad Rijeka i grad Osijek. Razlike u ovim gradovima su zbog razlike u cijeni najma poslovnih prostora, te cijeni izvođenja obrtničkih radova. Svi troškovi koje smo prethodno naveli u današnje vrijeme variraju, odnosno, povećavaju se zbog aktualne pandemije koronavirusa, poremećaja u opskrbnim lancima i inflaciji. Iz tog razloga cijene nisu fiksne, svakim danom se mijenjaju i moglo bi se reći da je ovo jako nezahvalan period za pokretanje poslovanja. Ovi svi nabrojani svjetski trendovi osjete se u znatnoj mjeri i u Hrvatskoj.

Plaće djelatnika ovise o tržištu rada, iskustvu djelatnika te dogovoru između vlasnika klinike i osobe koja se prijavila na natječaj. Minimalni broj djelatnika je također određen pravilnikom. Zbog višeg stupnja obrazovanja djelatnika i zbog proširenog radnog vremena, bitno je ponuditi konkurentnije plaće od ostalih ambulanti. Minimalni broj zaposlenih je 3 doktora veterinarske medicine i jedan veterinarski tehničar, no broj zaposlenih ovisi o nizu faktora od kojih je opseg posla najvažniji. U Hrvatskoj je unazad zadnjih par godina prisutan blagi deficit doktora veterinarske medicine, pa je to još jedan pravovaljani razlog zašto je ispravno, u poslovnom pogledu, ponuditi veću plaću. Postoje razlike u neto i bruto plaći. Tradicionalno se u Hrvatskoj između poslodavca i posloprimca dogovara neto plaća u kojoj nisu uračunati dodatni nameti, kao npr. Porez, mirovinski stup, zdravstveno osiguranje itd. Poslodavac bi trebao bruto plaću uzeti kao referentnu za izračun mjesečnih troškova.

Marketing je danas bitna stavka prilikom otvaranja veterinarske klinike. Dobar marketing nam pomaže privući nove klijente i zadržati stare klijente. Dobar marketing je sastavni dio upravljanja suvremenom veterinarskom klinikom. Bez dobre internetske stranice koja sadrži sve informacije o nama, našim poslodavcima, našim uslugama te kontaktima, naše poslovanje će biti otežano i neće dati ozbiljnu notu na naš posao. Uz to je bitno imati profile na

društvenim mrežama na kojima ćemo stavljati slike i opise našeg svakodnevnog posla, događanja, zaposlenika te bilo kakve inovacije u vidu poslovanja, zaposlenika itd. Kako bi ovaj dio posla bio adekvatno napravljen nužno je za pomoć obratiti se firmi specijaliziranoj za ovakve usluge.

8. ZAKLJUČAK

Veterinarska klinika je trenutni trend razvoja prakse u zapadnom svijetu. Iako na našem tržištu uglavnom nisu zastupljeni zbog dolaska trendova sa zapada za očekivati je njihov dolazak. Predviđanje okvirnog vremena dolaska ovog trenda je otežano zbog trenutnih kriza u svijetu kao što je aktualna pandemija koronavirusa, inflacija, poskupljenje dobara i usluga itd. To sve povećava rizik s kojim se susreće osoba koja svoj kapital planira uložiti u ovaj oblik veterinarske organizacije. Veterinarska klinika ne samo da je komplicirana za pokrenuti, organizirati i voditi, nego je i veoma skup pothvat. Minimalna i prosječna cijena kompletnog projekta ovisi o nizu faktora kao što su cijene najma, robe, opreme, instrumenata, plaće radnika, porez, troškovi radne snage, osobne želje, način nabave pojedinih stvari itd. Neovisno kako organiziramo i opremimo našu kliniku moramo znati da je to vrlo skup i kompliciran proces koji sa sobom nosi određeni rizik. Zbog svega navedenog možemo sa sigurnošću reći da šira pojava veterinarskih klinika neće tako skoro doći na naše tržište.

9. LITERATURA

ANONIMUS (2022a): Što trebate znati kad tražite poslovni prostor. Dostupno na: <<https://www.erstebank.hr/hr/erste-novine/sto-trebate-znati-kad-trazite-poslovni-prostor>> (pristupano 12. siječnja 2022.)

ANONIMUS (2022b): Natječaj za zakup poslovnih prostora 6/21 - Državne nekretnine. Dostupno na: <<https://www.hr-nekretnine.hr/natjecaji/natjecaj-za-zakup-poslovnih-prostora-6-21/>> (pristupano 11. siječnja 2022.)

ANONIMUS (2022c): Poslovni prostori - Državne nekretnine. Dostupno na: <<https://www.hr-nekretnine.hr/nekretnine/poslovni-prostori/>> (pristupano 11. siječnja 2022.)

ANONIMUS (2022d): Prijavite se na natječaj, u zakup se nudi 30 državnih prostora u šest gradova - Državne nekretnine. Dostupno na: <<https://www.hr-nekretnine.hr/prijavite-se-na-natjecaj-u-zakup-se-nudi-30-drzavnih-prostora-u-sest-gradova/>> (pristupano 11. siječnja 2022.)

ANONIMUS (2022e): Građevinarima materijal poskupio i 180 posto: Otpuštati ćemo radnike. Dostupno na: <<https://www.poslovni.hr/hrvatska/gradevinarima-materijal-poskupio-i-180-posto-otpustat-ceso-radnike-4296590>> (pristupano 11. siječnja 2022.)

ANONIMUS (2022f): Namještaj i dekoracije za tvoj dom. Dostupno na: <<https://www.ikea.com/hr/hr/>> (pristupano 13. siječnja 2022.)

ANONIMUS (2022g): Links.hr: Informatika i oprema, Sport, Dronovi i Roboti, Bijela tehnika i Kućanski aparati. Dostupno na: <https://www.links.hr/hr/?gclid=Cj0KCQiAip-PBhDVARIsAPP2xc1wygWmKYgMqcnpnTEwPzcLASY81Uel3mOEZKUXbJWQVT8_K-YY0pQaAmoIEALw_wcB> (pristupano 15. siječnja 2022.)

ANONIMUS (2022h): Bauhaus Hrvatska, Dostupno na: <<https://www.bauhaus.hr/>> (pristupano 15. siječnja 2022.)

ANONIMUS (2022i): VetShop - Ihr Praxisdienstleister für Veterinärbedarf. Dostupno na: <<https://www.vetshop.de/>> (pristupano 8. siječnja 2022.)

- ANONIMUS (2022j): MojPosao. Dostupno na: <<https://www.moj-posao.net/>> (pristupano 16. siječnja 2022.)
- ANONIMUS (2022k): Izrada internet stranica. Dostupno na: <<https://webprojekt.com.hr/>> (pristupano 17. siječnja 2022.)
- ANONIMUS (2022l): Specta | Agencija za vođenje društvenih mreža i digitalni marketing. Dostupno na: <<https://www.specta.hr/>> (pristupano 17. siječnja 2022.)
- ANONIMUS (2022lj): MojaPlaća. Dostupno na: <https://www.mojaplaca.hr/> (pristupano 16. Siječnja 2022.)
- BAKER, J., M. CAMERON (1996): The Effects of the Service Environment on Affect and Consumer Perception of Waiting Time: An Integrative Review and Research Propositions. *J. Acad. Mark. Sci.*, 24(4), 338-349.
- BRČIĆ, D., M. ŠOŠTARIĆ (2012): Parkiranje i garaže, priručnik, Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, 8-12.
- CVITKOVIĆ, D., B. VOLAREVIĆ, M. TADIĆ, S. PAŠIĆ, M. PAVLAK (2020): Employment of doctors of veterinary medicine from 2010 - 2019. *Vet. Stanica*, 51(4), 363-403.
- ČUDINA, N. (2020): Poslovni plan privatne veterinarske ambulante, Završni rad, Poslovno veleučilište Zagreb, Preddiplomski studiji marketinga.
- HERNANDER, L. (2008): Factors Influencing Dogs' Stress Level in the Waiting Room at a Veterinary Clinic. Studentski rad. Swedish University of Agricultural Sciences, Department of Animal Environment and Health, Ethology and Animal Welfare Programme.
- HEWSON, C. (2008): Stress in small animal patients: Why it matters and what to do about it. *Ir. Vet. J.*, 61, 249–254.
- HORNIK, J. (1984): Subjective vs. Objective Time Measures: A Note on the Perception of Time in Consumer Behavior. *J. Consum. Res.*, 11(1), 615-
- HUMM, K., L. KELLETT-GREGORY (2016): Monitoring small animal patients in the intensive care unit. *In Pract*, 38, 12-17.

- KOTLER, P., V. WONG, J. SAUNDERS, G. ARMSTRONG (2006): Osnove marketinga (4. izdanje). Mate doo, Zagreb.
- KRUHAK, M. (2016): Obrtnički radovi kreću se od 700 do 1000 kn po kvadratu. *Večernji list*, Dostupno na: <<https://living.vecernji.hr/interijeri/adaptavija-kosta-od-700-do-100-kuna-po-kvadratu-1073523>> (pristupano 11. siječnja 2022.)
- KATZ, K., B. LARSON, R. LARSON, (1991): Prescription for the Waiting in Line Blues: Entertain, Enlighten, Engage. *MIT Sloan Manag Rev*, 32, 44-47.
- LLOYD, J. (2017): Minimising Stress for Patients in the Veterinary Hospital: Why It Is Important and What Can Be Done about It. *Vet. Sci.*, 4(4), 22.
- MATIČIĆ, D. (2008): Uvod u kirurgiju, organizacija rada na klinici. Prostori i oprema kirurške klinike.. 1. izdanje. [e-knjiga] Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Veterinarski fakultet, Klinika za kirurgiju, ortopediju i oftalmologiju, .1-4. Dostupno na: <http://kirurgija.vef.hr/wp-content/uploads/2009/11/Uvod_u_kirurgijuorganizacija_rada_na_Klinici.Prostori_i_o_prema_kirurske_klinike.pdf> (pristupano 9. siječnja 2022.)
- NARODNE NOVINE 103/13: Pravilnik o uvjetima kojima moraju udovoljavati veterinarske organizacije, veterinarska praksa i veterinarska služba u sustavu provedbe veterinarske djelatnosti
- NARODNE NOVINE 82/13, 148/13, 115/18, 52/21: Zakon o veterinarstvu
- POLLARD, V., A. SHOULTS (2018): Practical guide to veterinary hospital design. 1. izdanje. AAHA Press.
- TYNES, V. (2014): The physiologic effects of fear. Dostupno na: <<http://veterinarymedicine.dvm360.com/physiologic-effects-fear>> (pristupio 10. Siječnja 2022).
- VOLK, J., K. FELSTED, J. THOMAS, C. SIREN (2011): Executive summary of the Bayer veterinary care usage study. *J. Am. Vet. Med. Assoc.*, 238(10), 1275-1282.
- YIN, S. (2009): Low Stress Handling, Restraint and Behavior Modification of Dogs and Cats: Techniques for Patients Who Love Their Visits. CattleDog Publishing, Davis, CA, USA,

10. SAŽETAK

Organizacijski i ekonomski aspekti osnivanja suvremene veterinarske klinike

Veterinarska klinika je tip veterinarske organizacije koja klijentima i njihovim životinjama nudi široku paletu usluga na vrlo visokoj razini. Tijekom planiranja naše buduće veterinarske klinike moramo voditi računa ne samo o našim željama i mogućnostima, nego i o minimalnim uvjetima propisanim pravilnikom. U pravilniku se nalaze minimalni uvjeti koje svaka veterinarska klinika mora zadovoljavati. To uključuje prostor, opremu, izgled, sastav zaposlenika, opće uvjete poslovanja itd. Nakon što smo detaljno proučili pravilnik moramo pronaći adekvatan poslovni prostor, odgovarajuće kvadrature i lokacije. Nakon toga moramo adaptirati prostor kako bi bio u skladu s pravilnikom i potrebama poslovanja. Poslije adaptacije slijedi opremanje klinike opremom i to je apsolutno najveći trošak. Bez djelatnika naša klinika ne može funkcionirati tako da pozorno trebamo izabrati najbolje kandidate koji udovoljavaju minimalnim uvjetima. Marketing je danas neizostavni dio bilo kojeg poslovanja i on podrazumijeva profile na društvenim mrežama i web stranicu. Na taj način najbolje ćemo se plasirati na tržište i privući nove klijente.

Ključne riječi: Veterinarska klinika, Najam poslovnog prostora, Adaptacija poslovnog prostora, cijena nabave veterinarske opreme, Plaće djelatnika, Marketing

11. SUMMARY

Organizational and economic aspects of establishing a modern veterinary clinic

A veterinary clinic is a type of veterinary organization that offers clients and their animals a wide range of services at a very high level. During the planning of our future veterinary clinic, we must take into account not only our wishes and possibilities, but also the minimum conditions set by the ordinance. The ordinance contains the minimum requirements that every veterinary clinic must meet. This includes space, equipment, appearance, composition of employees, general business conditions, etc. After studying the regulations in detail, we must find adequate office space, appropriate square footage and location. After that, we have to adapt the space to comply with the regulations and business needs. The adaptation is followed by equipping the clinic with equipment and this is the absolute biggest cost. Without staff, our clinic cannot function, so we need to carefully choose the best candidates who meet the minimum requirements. Today, marketing is an indispensable part of any business and it includes profiles on social networks and a website. In this way, we will best place ourselves on the market and attract new customers.

Keywords: Veterinary Clinic, Business Premises Rental, Business Premises Adaptation, Veterinary Equipment Purchase Price, Employee Salaries, Marketing

12. ŽIVOTOPIS

Rođen sam 26.9.1996 u Zagrebu. Osnovnu školu „Ivana Brlić-Mažuranić“ završio sam u Slavanskom Brodu te nakon toga upisao srednju veterinarsku školu. Po završetku obrazovanja za veterinarskog tehničara, 2015. godine upisao sam Veterinarski fakultet u Zagrebu. Tijekom studija aktivno sam se bavio debatom. Ljeto 2021. godine sam proveo u Rzeszówu, Republika Poljska, kao CEEPUS stipendist za ljetnu školu „Ecological determinants of food quality“. Govorim engleski i njemački jezik.